

Atria Oyj
Tuotantojohtaja Tauno Perälä

9.4.2025

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Asiantuntijalausuntopyyntönne (4.4.2025) asiassa HE 14/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työriitojen sovittelusta ja eräiden työtaistelutoimenpiteiden edellytyksistä annetun lain ja työaikalain 2 ja 19 §:n muuttamisesta

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL) ja Atria Oyj toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Kannatamme esitystä. On tärkeää täydentää suojelutyötä koskevaa sääntelyä, jotta eläinten hyvinvointi ja eläinsuojelulain tavoitteiden toteutuminen voidaan varmistaa myös työtaistelujen aikana.

Eläinten hyvinvoinnin kannalta on välttämätöntä, etteivät tuotantoprosessit lihanjalostuslaitoksissa keskeydy työtaistelun aikana. Tuotantoprosessiin kohdistuvat lakot aiheuttavat vakavan riskin sille, että eläinsuojelulain vaatimuksia ei kyetä täyttämään.

Lihanjalostuslaitosten eri osat toimivat saumattomasti yhteen: ilman toimivaa leikkaamoa ei voida teurastaa, ja ilman toimivaa pakkaamoa ei voida jatkaa leikkaustoimintaa. Jos tuotantoketju katkeaa, lihatalot eivät ota uusia eläimiä vastaan vaan ne jäävät maatiloille, mikä voi johtaa tilanahtauteen, häiriökäyttäytymiseen ja terveydellisiin riskeihin.

Suomessa teurastetaan päivittäin noin 350 000 lintua, 7 000 sikaa ja 1 200 nautaa. Jos lihatalot eivät ota eläimiä vastaan, niitä on alettava lopettaa tiloilla, mikä on sekä eläinsuojelullisesti että logistisesti erittäin haastavaa.

Rehua ei voida varmuusvarastoida tiloilla pitkiä aikoja. Nälissään siipikarja alkaa pakkautua kasoihin ja alimmana olevat eläimet tukehtuvat. Nälissään olevat siat alkavat käyttäytyä aggressiivisesti toisiaan kohtaan. Siksi jo yhden päivän katkos rehu-tuotannossa voi johtaa vakavaan vaaraan eläinten hyvinvoinnille.

Esityksen 8 d §:n 4 kohdan nykyinen kirjaus jättää tulkinnanvaraiseksi, koskeeko kohta vain teurastusta vai sisältääkö se myös ruhon matkan jatkumisen lihan leikkaamiseen ja pakkaukseen. ETL esittää esityksen täydentämistä, jotta teurastamoiden yhteydessä tapahtuva lihan leikkaus ja pakkaaminen sekä rehun tuotanto ja kuljetus kuuluisivat selkeästi suojelutyön piiriin. Eläinten hyvinvointi ei toteudu pelkästään teurastustoiminnan tai eläinkuljetusten turvaamisella – koko tuotantoketju on huomioitava. Lisäksi rehun saanti on turvattava. Riittävää ei ole vain rehun kuljetus, vaan sen tuottaminen on myös turvattava.

Atria Oyj
Tuotantojohtaja Tauno Perälä

9.4.2025

Esitämme, että hallituksen esityksen perusteluihin (8 d §, 4 kohta) lisätään seuraava muotoilu (täydennykset alleviivauksella):

" Kuljetusten viivästyminen voi eläinlajista riippuen johtaa jopa muutamassa vuorokaudessa lähtötilalla ylitäyttöön, joka voi aiheuttaa eläimille tarpeetonta kipua ja kärsimystä. Elintarviketeollisuuden prosesseihin kohdistuvissa työtaisteluissa olisi huolehdittava siitä, ettei eläimille aiheuteta tarpeetonta kipua ja kärsimystä. Esimerkiksi eläinkuljetukset sekä teurastamot ja niiden yhteydessä toimiva lihan leikkaus ja keskeisten tuotteiden pakkaus olisi turvattava sellaisella tasolla, että eläinten vastaanotto voi jatkua keskeytyksettä ja ettei niihin kohdistuva työtaistelu vaaranna eläinten hyvinvointia 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Lisäksi olisi turvattava eläinten hyvinvoinnin kannalta välttämätön rehun saanti ja kuljetukset."

Tuotantoketjun keskeytymätön toiminta edellyttää myös välttämättömien tukitoimintojen turvaamista. Siksi 4 kohtaa tulisi täydentää siten, että myös tukitoiminnot huomioitaisiin. Tämä voitaisiin tehdä esimerkiksi seuraavanlaisella täsmennyksellä:

Myös teurastamoiden toiminnan välttämättömät tukitoiminnot, kuten prosessin käynnissä pitämiseksi tarvittavat hyödykkeet, tilojen siivous ja puhtaanapito, huolto- ja kunnossapito sekä logistiikka, olisi turvattava.

Esittämistämme täsmennyksistä huolimatta työntekijöillä olisi jatkossakin merkittävä painostusvoima alan työnantajia kohtaan. Suojelutyö rajoittuisi vain välttämättömiin toimiin eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi eikä poistaisi työntekijöiden painostusvoimaa muilta osin. Vaikka eläinkuljetukset ja lihantuotannon välttämättömät prosessit suojeltaisiin, työtaistelun vaikuttavuus säilyy, koska suojelutyö katkaisi vain osan teurastamotoimintaa harjoittavien yritysten työvoimasta ja prosesseista.

Kunnioittavasti

Elintarviketeollisuusliitto ry

Atria Oyj

Anne Somer
johtaja

Tauno Perälä
Tuotantojohtaja